

PÄÄTÖS**Nro** 63/2020**Dnro** LSSAVI/13913/2019

18.3.2020

ASIA	Pikku Korvanevan turvetuotannon ympäristölupa, Kurikka
HAKIJA	Timo Uusitalo
HAKEMUS	Timo Uusitalo on 6.9.2019 aluehallintovirastoon saapuneella ja sittemmin täydentämällään hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa Pikku Korvanevan 9,99 hehtaarin suuruisen tuotannossa olevan alueen turvetuotantoon Kurikan kunnassa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 d) mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus.

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 2 momentin 7 c) kohdan nojalla aluehallintovirasto on toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ**Toimintaa koskevat luvat, sopimukset, alueen kaavoitustilanne**

Pikku Korvanevan hankealue on hakijan omistuksessa. Tuotantoalueella ei ole aiempaa ympäristölupaa. Pikku Korvanevalla on Jalasjärven kunnan 24.10.1997 myöntämä jätevesien johtamislupa 24,05 ha turvetuotantoalueelle.

Pikku Korvanevan alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Hankealueella on voimassa Ympäristöministeriön 23.5.2005 vahvistama Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava, jonka suunnittelumääräyksen mukaan turvetuotantoon tulee ottaa ensisijaisesti entisiin turvetuotantoalueisiin liittyviä soita, ojitettuja soita tai sellaisia ojittamattomia soita, joiden luonto- ja kulttuuriarvot eivät ole valtakunnallisesti merkittäviä. Maakuntakaavassa ei tuotantoalueella ja sen läheisyydessä ole merkintöjä. Kyrönjoen vesistöalueella on voimassa maakuntakaavan suunnitelmamääräys III, jonka mukaan turvetuotannon suunnittelussa on huomioitava vesistövaikutukset siten, että kokonaiskuormitus pysyy nykyisellä tasolla.

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Ympäristölupaa on haettu 9,99 ha:n suuruiselle turvetuotantoalueelle, joka koostuu yhdestä tuotannossa olevasta tuotantolohkosta (9,48 ha), auma-alueista (0,39 ha) ja muista alueista (0,12 ha). Lisäksi alueelle rakennetaan 1,89 ha kokoinen kosteikko. Alue on suurimmaksi osaksi jo tuotannossa ollut aluetta. Alueesta noin 2 ha ei ole ollut aiemmin tuotannossa. Ympäristölupahakemuksessa on mukana turvetuotantoalueen jätevesien johtamislupahakemuksella ollutta alaa noin 8 ha. Pikku Korvanen alueella on myös maatalouskäytössä olevaa maa-alueita. Kosteikko on kokonaisuudessaan turvetuotannosta poistunutta alaa. Kosteikolle johdettavat vedet tulevat suunnitellulta 9,48 ha:n tuotantoalueelta (täydennys 19.12.2019).

Pikku Korvanen arvioitu vuosituotantomäärä on 280-380 m³/ha/v. Alueella tuotetaan ensisijaisesti palaturvetta. Tarpeen ja tilanteen mukaan alueella tuotetaan myös jyrsturvetta. Turve tuotetaan nykyaikaisin menetelmin mekaanisella kokoojavaunulla. Tuotantoalalla olevan turvekerroksen paksuus vaihtelee 1,1 – 2,2 metrin välillä. Suurin turvepaksuus on 2,4 metriä

Jälkihoito ja -käyttö

Tuotannon arvioidaan jatkuvan alueella noin 10 vuotta. Noin puolet alueesta jää pois tuotannosta jo aiemmin. Turvetuotannon päätyttyä alue siivotaan ja sieltä kerätään tuotantoon liittyviä rakenteita pois. Tuotannon päätyttyä alue siirtyy maa- ja metsätalous käyttöön.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan laskuojaa ja Koronojaa pitkin Mustajokeen, ja edelleen Jalasjokeen ja laskevat lopulta Jalasjärveen.

Tuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteita ovat sarkaojen lietesyvennykset lietteenpidättimiseen, virtaamansäätöpadot, laskeutusaltaat (2 kpl) ja rakennettava kosteikko. Tuotantolohkot erotetaan ympäristön valumavesistä eristysojilla. Eristysojien ja tuotantoalueen väliin jää noin 20 metrin suoja-vyöhyke. Eristysojiin rakennetaan 3 kpl altaita, jotka toimivat sammutusvesialtaina. Altaat sijoitetaan ojan taitekohtiin siten, että ne toimivat myös laskeutusaltaina eristysojissa. Altaan miniminettotilavuus on 50 m³. Lisäksi tuotantoalueelle kaivetaan uudet reunaojat, rummut ja päistepidättimet.

Tuotantoalueen vedet johdetaan sarkaojissa kokoojaojen kautta laskeutusaltaihin 1 ja 2. Laskeutusallas 2:lta vedet pumpataan kosteikkoaltaalle a1, josta vedet valuvat pohjoisen kautta kosteikkoaltaalle a2. Kosteikko on jaettu kahteen kosteikkoaltaan, kosteikkoallas a1 on kooltaan 0,46 ha ja kosteikkoallas a2 0,62 ha. Yhteensä kosteikon vesiala on 1,08 ha, joka

on 10,81 % tuotantoalueen pinta-alasta. Kosteikko perustetaan tuotannosta poistuneelle alueelle.

Pikku Korvanevalta ei ole otettu päästötarkkailua varten vesinäytettä, joten kosteikon puhdistustehosta ei ole tietoa. Hakija on arvioinut, että kosteikolla varustetulta tuotantoalueelta aiheutuva keskimääräinen vuosittainen bruttopäästä vesistöön on 3,8 kg fosforia, 91 kg typpeä ja 514 kg kiintoainetta. Hakija on arvioinut, että Pikku Korvanevan kosteikon keskimääräinen puhdistusteho on vuositason kiintoaineen osalta 53 %, kokonaisfosforin osalta 43%, kokonaistypen osalta 29% ja kemiallisen hapenkulutuksen osalta 7%.

Pöly, melu ja liikenne

Turvetuotannossa pölyäminen ei ole jatkuvaa, vaan se keskittyy tuotannollisesti vilkkaisiin poutakausiin. Pölyämisen vaikutusalue vaihtelee muun muassa turpeen maastuneisuudesta, turpeen kosteudesta, tuulen suunnasta ja nopeudesta sekä työvaiheesta riippuen. Suurimmat pölypäästöt ajoittuvat turpeen keräys- ja aumaus- ja lastausvaiheisiin, jolloin käsitellään kuivaa turvetta. Kaluston ja menetelmien kehittymisen myötä pölyhaitat ovat vähentyneet, mutta turvepölyä voi silti yhä levitä ajoittain tuotantoalueen läheisyyteen. Tuotantolohko L1 ympärillä kasvaa metsää lukuun ottamatta eteläreunaa, jossa alue ei ole vielä metsittynyt. Alue pengerreretään ja istutetaan. Eteläpuolella on noin 22-23 metriä leveä metsittynyt suojakaista tien ja tuotantoalueen välissä. Alueella on tuulipussi, joka säilytetään. Lähimpiin asuinkiinteistöihin on matkaa yli 500 metriä.

Turvetuotannosta aiheutuva melu ei ole jatkuvaa, sillä tuotantopäiviä on keskimäärin 30 – 50 päivää vuodessa. Tuotantopäivinä turvekoneiden aiheuttamaa melua voi syntyä ympäri vuorokauden työvaiheista, tuotantotilanteesta ja säästä riippuen. Mitkään turvetuotannon työvaiheet eivät ylitä annettuja melun ohjearvoja (50/55dB) asutuksen pihapiirissä. Alueen sijainnin sekä metsä- ja suoja-alueet huomioiden hakija arvioi melu- ja pölyhaitat vähäisiksi.

Hankealueella tuotetun turpeen toimitukset tehdään maantiekuljetuksina lähinnä talviaikaan 2-3 kuukauden aikana. Toimitustiheys on keskimäärin 1-2 rekkakuormallista päivässä. Toimitusvaiheessa melu muodostuu rekkojen ja lastauskoneen aiheuttamasta melusta ja vastaa liikennemelua.

Varastointi ja jätteet

Hakijan mukaan alueen jätteet ja polttoaineet tullaan säilyttämään muualla, myös koneiden huoltotoimenpiteet tehdään muualla. Tuotannosta syntyvä jäte toimitetaan yrittäjän huoltotiloihin Ikkälänjärvelle, josta ne toimitetaan asianmukaisesti eteenpäin. Auma-alueen muovit ja jätteet toimitetaan Laakeuden Etapin Jätehuoltokeskukseen. Muutoin jätteiden keräämisen ja poistamisen alueelta hoitaa Jalasjäte Oy.

Toiminnassa syntyy kaivannaisjätteinä pintamaata, kantoja ja muuta puuainesta, kiviä, mineraalimaata ja lietteitä. Hakemus sisältää ympäristönsuojelulain 103 a § mukaisen kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman, jossa edellä mainittujen jätteiden määrät ja käsittely on selostettu.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Hakijan arvion mukaan tuotantoalueen kuivatusvesien käsittely on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista ottaen huomioon käytössä olevat vesienkäsittelyrakenteet, vähäiset pöly- ja meluvaikutukset ja jätehuollon järjestämisen jätehuoltomääräyksiä noudattaen.

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila, asutus ja maankäyttö

Pikku Korvanevan tuotantoalue on tuotannossa oleva turvetuotantoalue, jossa tuotanto on aloitettu 2000-luvun alussa. Alue on ilmoitettu turvetuotantokäyttöön vanhan vesilain 10 luvun 3 §:n mukaisella turvetuotantoalueen jätevesien johtamislupahakemuksella vuonna 1997, jolloin tuotantoalaa on ollut 24,05 ha. Kunnostustyöt on aloitettu vuonna 1998 ja tuotanto vuonna 1999.

Pikku Korvaneva sijaitsee noin 8 km päässä Jalasjärven keskustasta etelään. Tuotantoalueen itä- ja eteläpuolella kulkee tuotantoa ja metsänhoitoa varten rakennettu tie, jota käytetään turvekuljetusten hoitamiseen. Alue rajoittuu joka puolelta ojitettuihin talousmetsiin. Eteläpuolella on noin 22-23 metriä leveä suojakaista tien ja tuotantoalueen välissä.

Lähimpään asuinkiinteistöön on matkaa noin 1,3 km. Hankealueen ja asutuksen väliin jäävät metsäalueet ehkäisevät melu- ja pölyhaittoja hankealueen ympäristössä.

Luonto ja suojeluarvot

Alueen kasvillisuus ja eläimistö on tyypillistä käytössä oleville tuotantoalueille. Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole suojeluarvoja. Lähin suojelualue, Natura 2000-verkostoon kuuluva Mustasaarenneva (FI0800010) sijaitsee yli 8 km päässä tuotantoalueesta lounaaseen päin. Alueelta ei johdeta kuivatusvesiä Natura-alueelle.

Lähin muinaismuisto sijaitsee tuotantoalueesta itään yli 4 kilometrin päässä (Kapelpakka 1). Toiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta edellä kuvattuihin suojeluarvoihin. Pikku Korvanevan turvetuotantoalueella ei ole mainittavia luontokohteita, joille tuotantoalueella olisi mainittavia vaikutuksia.

Tuotantoalueella ei ole tehty erillisiä luontoselvityksiä, koska alue on jo kokonaisuudessaan tuotannossa (luonnontilaisuusluokka 0).

Pohjavesialueet

Lähin pohjavesialue Koivuniemi (1023227) sijaitsee noin 4,8 kilometrin päässä tuotantoalueesta lounaaseen. Alue on luokiteltu pohjavedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi (luokka I).

Vesistö

Vesistö ja sen tila

Pikku Korvaneva sijaitsee Kyrönjoen vesistöalueen (42) Mustajoen alaosan valuma-alueella (42.051). Tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan laskuojaa ja Koronojaa pitkin Mustajokeen, ja edelleen Jalasjokeen ja laskevat lopulta Jalasjärveen noin 13,5 km tuotantoalueesta.

Mustajoen alaosan valuma-alueen koko on 3734 ha. Valuma-alueen rasitus koostuu pääosin maa- ja metsätaloudesta. Turvetuotannon osuus on valuma-alueella vähäisempi. Pikku Korvanevan kuivatusvesien lisäksi kuivatusvesiä johdetaan Koronojaan Iso-Korvanevan ja Välinevan tuotantoalueilta. Pikku Korvanevan pinta-ala on noin 0,27 % Mustajoen alaosan valuma-alueen pinta-alasta. Mustajoen virtaamaksi sen laskussa Jalasjokeen on arvioitu MQ 3,0 m³/s, MHQ 32,0 m³/s ja MNQ 0,35 m³/s.

Välinevan vesistötarkkailun mukaan Mustajoen kiintoainepitoisuus oli keskimäärin 12 mg/l, kokonaisfosforipitoisuus 180 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus 2200 µg/l, COD_{Mn}-luku 20 mg/l ja pH 7,02 vuoden 2018 mittauksissa.

Mustajoen tila on yläpuolisten jokien ja painetietojen perusteella arvioitu tyydyttäväksi. Jalasjoen tilaan vaikuttaa selkeästi maatalouden hajakuormitus sekä muun muassa turvetuotantoalueiden ja asutuksen jätevesien kuormitus. Jokialue on myös tulvaherkkä. Kuormitus heijastuu joen voimakkaana rehevöitymisenä ja kalasto ilmentää vain tyydyttävää tilaa. Jalasjoen ja Mustajoen valuma-alueella on järviä, jotka kuuluvat ominaisuuksiltaan järviin, joissa on riski kohonneille kalojen elohopeapitoisuuksille.

Kyrönjoen valuma-alueella järviä on vain vähän. Jalasjärvi on pinta-alaltaan ja tilavuudeltaan pieni (135 ha) yläpuoliseen valuma-alueeseen nähden, minkä vuoksi sen teoreettinen veden viipymä on lyhyt. Jalasjärvi on matala, runsashumuksinen ja sen tila on luokiteltu välttäväksi. Vuosien 2006-2012 vedenlaatutietojen perusteella Jalasjärven kokonaisfosforipitoisuus on ollut 130 µg/l ja kokonaistyyppipitoisuus 1000 µg/l.

19.12.2019 toimittamassa täydennyksessään hakija on arvioinut, että alueen virtaamat eivät tule muuttumaan turvetuotannon seurauksena. Tuotantoalueelta purkautuu nykytilassa vesiä ilman erillistä laaja-alaista puhdistusratkaisua, joka on suunniteltu pidättämään suurimman osan sateiden ja kuivatuksen aiheuttamista kiintoainepäästöistä. Hakijan mukaan vesistöön aiheutuva vaikutus tulee pysymään ennallaan tai on mahdollisesti parempi nykytilanteeseen nähden. Vaikutusten arvio perustuu GPS-mittauksiin ja maastossa tehtyihin havaintoihin ojissa ja tuotantoalueen purkupisteissä.

Kalasto ja kalastus

Mustajoen kalastuksellinen merkitys on keskinkertainen. Joessa harjoitetaan kalastusta satunnaisesti ja kyseessä on kotitarve- ja virkistyskalastusta. Pyydettäviä lajeja ovat ahven, hauki, taimen ja jokirapu. Jalasjoen saalislajit ovat samoja, kuin Mustajoessa.

Hakijan arvion mukaan Pikku Korvanevan turvetuotannolla ei ole merkittävää vaikutusta kalastoon tai kalastukseen vaikutusalueella. Vaikutusalueen läheisyydessä (5 km purkualueella) ei sijaitse merkittäviä kalojen kutualueita.

Vesienhoitosuunnitelma

Valtioneuvosto on 3.12.2015 hyväksynyt Kokemäenjoen-Saaristonmeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosiksi 2016-2021. Pikku Korvanevan purkuvesistö kuuluu vesienhoitosuunnitelmassa Kyrönjoen vesienhoidon toimenpideohjelmaan.

Kyrönjoki kokonaisuudessaan kuuluu suuriin turvemaiden jokiin (valuma-alue yli 1000 km²). Kyrönjoen vesistön ekologinen tila ja vedenlaatu vaihtelee suuresti eri puolella valuma-aluetta riippuen siitä, mitkä tekijät voimakkaammin vaikuttavat vesistön tilaan. Ihmistoiminnan aiheuttamat vesien ekologista tilaa heikentävät toimenpiteet vaikuttavat eriasteisesti kaikkiin vesistön jokimuodostumiin. Ravinne-, sameus- ja kiintoainepitoisuudet ovat korkeita valuma-alueeltaan maatalousvaltaisilla joilla. Happamuusongelmat kasvavat joen alajuoksua kohden. Jokivedet ovat väriltään ruskeita, tummimmat vedet löytyvät valuma-alueen latvoilta, missä on paljon ojitettua suota ja turvetuotantoa. Väri- ja COD-arvot ovat kohonneet 1970-luvulta lähtien. Toimenpideohjelman mukaan Mustajoen ekologinen tila on tyydyttävä ja Jalasjoen välttävä.

Toimenpideohjelman mukaan vuoteen 2021 mennessä kaikille toiminnassa oleville turvetuotantoalueille suositellaan kuivatusvesien käsittelymenetelmäksi ympärivuotisesti toimivaa pintavalutuskenttää ja/tai kemiallista käsittelyä. Kasvillisuuskenttiä käytetään jatkossa lähinnä tuotannosta poistuvien alueiden vesiensuojelun tehostamiseen silloin, kun pintavalutuskenttää ei ole mahdollista rakentaa.

Uusi turvetuotanto ohjataan jo ojitetuille tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneelle alueelle niin, että turvetuotannosta on mahdollisimman vähän haittaa vesien tilalle, pohjavesille sekä luonnon monimuotoisuudelle.

Ympäristöriskit

Turvetuotantotyön ajankohta, kuiva kesäkausi ja työn luonne aiheuttavat ympäristölle paloturvallisuusriskin. Tuotantoalueelle rakennettavaan eristysojitukseen kaivetaan altaita, jotka toimivat sammutusvesialtaina. Lisäksi

sammutusvettä saa kosteikkoaltaista. Pikku Korvanevan turvetuotantoalue kuuluu luokkaan 4, joten palokalusta ja palokaivojen määrä määräytyy luokituksen mukaan. Tuotantoalueella käytetään tuulipussia. Kovan tuulen aikana työskentelyä pyritään välttämään.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Toiminnan käyttötarkkailua tehdään tuotannon yhteydessä. Käyttötarkkailua varten nimetään vastuuhenkilö, joka ilmoitetaan vuosittain alueelliselle ympäristökeskukselle ja sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tuotanto- ja kunnostustoimenpiteistä pidetään päiväkirjaa. Päiväkirja säilytetään koko tuotannon ja jälkihoitovaiheen ajan. Päiväkirja esitetään tarvittaessa valvovalle viranomaiselle. Käyttöpäiväkirjaan merkitään tuotannon aloittamis- ja lopettamisajankohdat, tuotantomenetelmät, ojien ja vesien-suojelurakenteiden rakentamis-, kunnossapito- ja puhdistusajankohdat, säätiedot, jätehuoltoon liittyvät toimet, viranomaisten tai muiden ympäristöasioita valvovien tarkastukset ja kaikki sellaiset tapahtumat, joilla voi olla vaikutusta työmaalta lähtevään kuormitukseen. Käyttöpäiväkirjaan merkitään myös mahdolliset valitukset toiminnan vaikutuksista sekä niiden käsittely.

Toiminnan päästötarkkailua tehdään säännöllisesti. Tarkkailua suoritetaan ennen kosteikkoa ja sen jälkeen mittapadolta. Vesistötarkkailuksi hakija ehdottaa seuraavaa:

Vesistötarkkailu suoritetaan valuma-alueella (42.051) Mustajoen alaosan a Mustajoesta Hirvijärventien siltapaikalta. Näytteitä otetaan joesta ja virtahavaintopaikoilta kolmesti vuodessa. Joki- ja puropistenäytteet huhtitoukokuussa, elokuussa ja syys-lokakuussa.

Analysointi tulee olla yleisten ja akkreditoitujen menetelmien mukaista. Joki- ja puronäytteissä näyte otetaan pinnasta (0,1m) tai kokonaissyvyyden salliessa 1 metrin syvyydeltä. Vesinäytteet toimitetaan laboratorion, missä niistä määritetään pH, kiintoaine, väriluku, sameus, lämpötila, sähköjohtokyky, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi, nitraattityppi, kokonaisfosfori, fosfaattifosfori, rauta ja kemiallinen hapenkulutus.

Päästötarkkailuksi hakija ehdottaa seuraavaa:

Kuormitustarkkailupisteet on sijoitettu kertomaan haettavan tuotantoalueen kokonaisrasitus ja puhdistuksen teho. Kuormitustarkkailupiste 1 sijaitsee altaan 2 päässä. Näytteenotto tapahtuu 0,1-0,5 m syvyydeltä altaasta. Kuormitustarkkailupiste 2 sijaitsee kosteikon itäpäässä, johon valuma-alueen vedet on ohjattu. Näyte otetaan kaivosta tai erillisestä patorakenteesta, johon on asennettu V-pato. Pisteeltä lasketaan myös virtaama tai asennetaan myöhemmin jatkuvatoiminen virtaamantarkkailu.

Kuormitustarkkailun näytteenottoaika:

- Talvikaudella (1.1.-31.3.) 1 kerta, poikkeustilanteissa (esim. tulvat) 1x viikossa.

- Kevät/kesä (1.4.-30.6.) 1 kerta, poikkeustilanteissa 1x viikossa.
- Kesä/syksy (1.7.-30.9.) 1 kerta, poikkeustilanteissa 1x viikossa
- Syksy/talvi (1.10.-31.12.) 1 kerta, poikkeustilanteissa 1x viikossa

Kevättulvaseuranta kestää kuukauden. Tulvatarkkailujakso on pääsääntöisesti 15.4. – 15.5. välinen aika ja tuolloin kertanäytteet otetaan kerran viikossa. Mikäli tulvajakso ajoittuu muulle ajanjaksolle maantieteellisen tai ilmastollisten olosuhteiden takia, otetaan tämä huomioon tarkkailujakson ajoittamisessa.

Rankkasade- ja talvitulvanäytteitä pyritään ottamaan mahdollisuuksien mukaan, mikäli kyseisiä tilanteita tarkkailuvuonna esiintyy. Tavoitteena on saada kultakin asemalta kaksi rankkasateen ja yksi talvitulvan aiheuttama lisänäyte vuosittain. Näyte pyritään ottamaan tulvasta tai rankkasateesta aiheutuneen ylivaluman ollessa huipussaan.

Säännöllisesti otettavat perusnäytteet analysoidaan seuraavasti: laaja analyysivalikoima tehdään 4 kertaa vuodessa, 1 kerta jokaiselle näytteenottojaksolle. Rankkasade- ja tulvanäytteistä tehdään aina laajan analyysivalikoiman mukaiset määritykset. Näytteistä on nähtävä: kiintoaine, COD_{Mn}, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, sähkönjohtavuus, ammoniumtyppi, pH, fosfaattifosfori ja rauta.

Vahinkoja estävät toimenpiteet

Kalatalousmaksu

Hakija arvioi, että tuotantoalueella oleva kosteikko täyttää vaatimukset vesienkäsittelyn kannalta tehokkaasti. Lisäksi muut vesienkäsittelyrakenteet ja tuotantoalueella tehtävät toimenpiteet kuormituksen vähentämiseksi tehostavat veden laadun parantumista. Tällä perusteella hakija esittää kalatalousmaksun määräksi 300€ vuodessa.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 19.12.2019 hankealueen historiaa, poistuma-alueita, tuotantomenetelmiä, ojitustoimenpiteiden tarvetta, jätemääriä, auma-alueilla olevaa turvetta, turvetuotannon vesien johtamisreit-tä, pintavalutuskenttää, kosteikkoa, tuotettavan turpeen määrää, kaivoja, vesienhoitosuunnitelmaa ja toimenpideohjelmaa sekä ojiin ja vesistöön kohdistuvia vaikutuksia koskevilla tiedoilla. Tiedot on kuvattu tarkemmin Hakemuksen sisältö -osassa.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla Kurikan kaupungissa sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutus ja hakemuksen tiivistelmä sekä keskeisimmät hakemusasiakirjat on julkaistu internetissä aluehallintoviras-

ton Lupa-Tietopalvelussa ja kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 9.1.2020 Kurikka-lehdessä. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Kurikan kaupungilta sekä Kurikan kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

- 1) **Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue** on huomauttanut, että ympäristölupahakemuksessa ja hakemuksen täydennyksessä esiintyy ristiriitaisuutta mm. tuotantoalueen kuivatusvesien käsittelyn osalta. Hakemuksen ja tuotantoalueen suunnitelmakartan mukaan kosteikolle johdetaan vesiä myös vanhalta, jo tuotannosta poistuneelta alueelta. Myös kuormitustarkkailuohjelman mukaan vesienkäsittelyyn tulee vedet tuotannosta poistuneelta alueelta. ELY-keskus katsoo, että toiminnanharjoittajan tulee täydentää hakemustaan tarkemmalla suunnitelmalla, josta ilmenee selkeästi hankealueen eristysojitus, kosteikon valuma-alue ja valuma-alueella ohjeistetun mukaisesti mitoitettujen vesienkäsittelyrakenteet sekä vesien johtaminen kosteikolle. ELY-keskus katsoo, että mikäli vesienkäsittely mitoitetaan ohjeistuksen mukaiseksi, voidaan suunnittelun vesienkäsittelyn olevan riittävää Pikku Korvanevan olosuhteissa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että ympäristölupahakemuksessa esitetty päästötarkkailu ei ole tarpeeksi kattava. Neljä havaintokertaa vuodessa ei ole riittävä alueen päästöjen, kuormituksen ja kosteikon toimivuuden arviointiin. Päästötarkkailussa tulee noudattaa Ympäristöministeriön tarkkailuohjeen (2017) ohjeistusta. Lisäksi poikkeus tilanteissa, rankkasateiden aikana ja esimerkiksi vähäistä merkittävämpien kaivutöiden jälkeen tulee ottaa ylimääräiset näytteet. Päästötarkkailuohjelman mukaiset näytteistä määritettävät analyysit ovat riittävät. Tulokset käyttö- ja päästötarkkailusta sekä tiedot tuotantotoiminnassa on toimitettava vuosittain ELY-keskukseen.

ELY-keskuksen mukaan hakemuksen liitteenä oleva vesistötarkkailusuunnitelma on puutteellinen. Suunnitelmassa mainittujen muuttujien lisäksi on vesinäytteistä määritettävä myös happi (pitoisuus ja kylläisyysaste). Lisäksi kaikista otetuista vesinäytteistä tulee analysoida kaikki vesistötarkkailusuunnitelmassa mainitut määritykset, riippumatta siitä saadaanko vesinäyte 1m syvyydeltä vai matalammalta. Fosfaattifosfori (PO₄) ja nitriitti-nitraattityppi (NO₂+NO₃) voidaan analysoida vain elokuussa otettavista näytteistä. Vesistötarkkailun tulokset on tallennettava suoraan Hertta-tietokannan vedenlaaturekisteriin (Vesla) kuukauden kuluessa niiden valmistumisesta. Näytteet ottaa ao. tehtävään sertifioitu tai vastaavan pätevyyden omaava henkilö ja pätevyys on pystyttävä osoittamaan kirjallisella dokumentilla. Näytteet analysoivan laboratorion tulee olla akkreditoitu analysoitavien määritysten osalta. Vesistötarkkai-

lusuunnitelmassa ei mainita vesistötarkkailun raportointia. Vesistötarkkailun vuosiraportti tulee toimittaa viimeistään tarkkailuvuotta seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä. Vesistötarkkailu voidaan raportoida samassa raportissa käyttö- ja päästötarkkailun kanssa, jolloin noudatetaan päästö- ja käyttötarkkailun raportoinnin aikataulua. Vesistötarkkailun vuosiraportti tulee toimittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle, Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle. Vesistötarkkailusuunnitelmaa on täydennettävä tai vesistötarkkailusuunnitelma tulee toimittaa täydennettynä ELY-keskukselle hyväksyttäväksi, jos hanke saa ympäristöluvan.

Tuotantoalueen vedet laskevat Koronojan kautta Mustajokeen. Mustajokeen laskee myös muiden turvetuotantoalueiden vesiä, joten Pikku Korvanevan tuotantoalueen vaikutusta Mustajokeen ei voida erottaa Mustajoesta otetusta vesistöseurantanäytteestä. Vesistötarkkailu tulee tehdä Koronojaan laskevan purkupisteen ylä- ja alapuolelta Koronojasta, jolloin saadaan Pikku Korvanevalta ojan kautta tulevien vesien vaikutus Koronojaan. Jos hanke saa luvan, tulee vesistötarkkailun vesinäytteitä ottaa kahtena vuotena alkaen siitä vuodesta, jolloin lupa tulee lainvoimaiseksi ja sen jälkeen joka kolmas vuosi, jos vesistötarkkailunäytteissä ei havaita merkittävää vaikutusta Koronojaan ja kaikki näytteet on asianmukaisesti otettu. Näytteet tulee ottaa vesistötarkkailusuunnitelmaehdotuksen mukaisesti kolme kertaa vuodessa.

Pikku Korvaneva on osa vanhaa, jo tuotannossa ollutta aluetta. Jäljellä oleva tuotantoala on pienentynyt verrattaessa aiempaan jäteveden johtamislupa-alueeseen. Alueella ei ole ollut myöskään aiemmin käytössä tehostettua vesienkäsittelyä. ELY-keskus katsoo, että toiminnanharjoittajan tulee toimittaa tarkempi suunnitelma vesienkäsittelyn toteuttamisesta. Mikäli vesienkäsittely toteutetaan riittävällä tasolla, ei tuotannon jatkamiselle ole esteitä.

- 2) **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen** on todennut, ettei Pikku Korvanevan turvetuotantoalueelle tule myöntää ympäristölupaa kuivatusvesien purkureitille aiheutuvien kalataloudellisten haittojen vuoksi. Pikku Korvanevan turvetuotantoalueen kuivatusvesien puhdistus ei kalatalousviranomaisen näkemyksen mukaan vastaa turvetuotannon parasta käyttökelpoista tekniikkaa, sillä se tehdään lopuksi pintavalutuskentän sijasta kosteikolla, jonka toimivuuteen sisältyy epävarmuutta.

Kalatalousviranomainen toteaa, että kuivatusvesien purkureitti Koronoja-Mustajoki-Jalasjoki on maankäytön voimakkaasti kuormittama. Koronojassa kalojen elinolosuhteet ovat heikentyneet maankäytön ja puorouoman muokkaamisen seurauksena niin huonoiksi, ettei kalastoa juurikaan esiinny. Purossa vuosina 2013 ja 2018 tehdyissä sähkökoekalastuksissa ei saatu saaliiksi yhtään kalaa. On todennäköistä, että purossa on aiemmin esiintynyt jopa taimenta, mutta maa- ja metsätalouden sekä turvetuotannon aiheuttaman vedenlaadun heikentymi-

sen ja purouoman muokkausten seurauksena se, kuten myös muu kalasto suurilta osin, on hävinnyt purosta. Pikku Korvaneva heikentää kalaston elinolosuhteita omalla kuormitusosuudellaan sekä Koronojan alapuolisessa Mustajoessa ja Jalasjoessa, joissa esiintyy vähäisissä määrin muun muassa luontaisesti lisääntyvää mutta erittäin uhanalaista taimenta. Mustajoen ekologinen tila on vesienhoidossa arvioitu tyydyttäväksi ja Jalasjoen välttäväksi, joten niiden tilaa tulee parantaa. Koronojan, Mustajoen ja Jalasjoen tilan parantaminen edellyttää huomattavaa kuormituksen vähentämistä kaikessa maankäytössä, mukaan lukien turvetuotannossa.

Toissijaisesti kalatalousviranomaisen katsoo, että mikäli lupa Pikku Korvanevan turvetuotannolle siitä aiheutuvista kalataloudellisista haittoista huolimatta myönnetään, tulee hakijan maksaa Varsinais-Suomen ELY-keskukselle vuosittain 400 euron kalatalousmaksu, jolla kompensoidaan turvetuotannosta kuivatusvesien purkureitin kalakannoille sekä niihin kohdistuvalle pyynnille aiheutuvia haittoja. Kalatalousmaksun tasoa asetettaessa tulee huomioida kuivatusvesien puhdistustehoon sisältyvä epävarmuus ja alapuolisen vesireitin merkitys uhanalaisen taimenen elinalueena. Hakijan on luvan saadessa myös tarkkailtava turvetuotannon kalataloudellisia vaikutuksia Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla, ja tarkkailu tulee toteuttaa osana Kyrönjoen kalataloudellista yhteistarkkailua. Tuotantoalueen päästö- ja vesistö tarkkailussa tulee noudattaa turvetuotannon tarkkailuohjetta (Ympäristöhallinnon ohjeita 4/2017). Tuotantoalueen päästötarkkailuun tulee kuivatusvesien puhdistuksen tehoon sisältyvän epävarmuuden vuoksi kiinnittää erityistä huomiota varsinkin näytteenoitojen tiheyden osalta, jotta kuivatusvesien puhdistustehosta saadaan luotettava kuva. Vesistö tarkkailua tulee esitetyn Mustajoen yhden näytenpisteen lisäksi tehdä Koronojassa sekä laskuojan ylä- että alapuolella, jotta vesistövaikutuksia voidaan arvioida Mustajoen lisäksi Koronojassa.

- 3) **Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen** on ilmoittanut, ettei anna asiasta lausuntoa.

Muistutukset ja mielipiteet

Asiasta ei ole tehty muistutuksia tai esitetty mielipiteitä.

Hakijan vastine

Hakija on vastineessaan arvioinut, ettei pintavalutuskentän rakentamiselle ole Pikku Korvanevan hankealueella järkevää perustetta, koska kosteikolle soveltuva sijainti löytyy korkeustason mukaan, sekä sille olosuhteet ovat hyvät. Lisäksi kosteikko ja perustettavat altaat lisäävät kiintoaineiden pidättämistä alueelta ja kykyä käsitellä suurempaa vesimäärää.

Kosteikkojen epävarmuus syntyy toteutuksen laadusta, istutuksista, virtaamasta ja rakenteesta. Nämä on hakijan arvion mukaan otettu huomioon

suunnitelmassa. Puhdistuksen tehokkuutta voidaan lisätä tulosten pohjalta joko istutuksilla tai nostamalla patokorkeutta.

Hakijan näkemyksen mukaan suunniteltu kosteikkoalue parantaa maa- ja metsätalousvaltaisen alueen vesienlaatua puhdistamalla myös muualta alueelta kerääntyviä vesiä tuotannon ja tuotannonjälkeisenä aikana. Hakija lisäksi esittää, että suunnitellulla kosteikolla on positiivinen vaikutus alueen alapuolisen vesistöön ja sen kalastoon verrattuna tilanteeseen, jossa kosteikkoa ei olisi. Hakijan näkemyksen mukaan pinta-alaltaan riittävän suuri kosteikko ehkäisee myös tehokkaammin mahdollisia toiminnanaikaisia vesistövaikutuksia. Hakija toteaa, että tuotantoalueen vedet ja ulkopuoliset vedet purkautuvat alueelta eri reittejä pitkin. Vesienjohtamisreitti on esitetty liitteessä 24 – selkokartta vesien johtamisesta.

Vesistövaikutus tulee hakijan arvion mukaan olemaan toimenpiteiden jälkeen positiivinen, koska alueen purkuvedet kulkeutuvat suunnitelmassa vesienkäsittelyrakenteiden kautta. Tuotannon loppuessa vaikutukset paranevat entisestään, oli alue sitten maa- tai metsätalouden käytössä.

Hakija esittää vesistötarkkailun laajentamista Mustajoen yhden näytepisteen lisäksi Koronojassa laskuojan ylä- ja alapuolelle.

Kalatalousmaksuksi hakija hyväksyy kalatalousviranomaisen esittämän 400 €.

Hakemuksen täydennys /muutos

Hakemusta on tarkennettu kuulutuksen jälkeen (3.2.2020) ulkopuolisten vesien johtamisreittiä koskevilla tiedoilla ja liitteenä olevalla karttapiirustuksella.

ALUEHALLINTOVIIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Timo Uusitalolle ympäristöluvan Pikku Korvanen turvetuotantoon Kurikan kaupungissa Kyrönjoen vesistöalueella hakemukseen liitetyn suunnitelman ja sen täydennysten mukaisesti siten muutettuna kuin lupamääräyksistä ilmenee. Tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on noin 9,99 ha.

Lupamääräykset

Päästöt vesiin

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen liitteenä 5 ”Tuotantoalue_valunta_A3_1_10000.pdf” olevan kartan mukaisesti vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen laskuojan ja metsäojan kautta Koronojaan.
2. Tuotantoalueen vedet on johdettava tämän päätöksen liitteenä 2 olevan piirustuksen mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säätevien patojen ja

laskeutusaltaiden kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti kosteikolla sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvännys, lietteenpidätin ja päisteputket. Kokoojaojiin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaissa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Laskeutusaltaiden ja kosteikon on oltava mitoitusohjeiden mukaisia.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietesyvennykset. Eristysoja kaivettaessa on käytettävä kaivukatkoja ja vedet on johdettava pintavaluntana vesistöön, jos se on mahdollista.

3. Kosteikon puhdistustehon on oltava sen kolmannen toimintavuoden alusta lähtien vähintään seuraava:

Kiintoaine	50 %
Kokonaisfosfori	40 %
Kokonaistyyppi	20%

Puhdistusteho lasketaan laskeutusaltaan jälkeen ennen kosteikkoa ja sen jälkeen määritettyjen pitoisuuksien vuosikeskiarvoista häiriötilanteet mukaan lukien.

Jos puhdistustehon raja-arvoja ei saavuteta, mutta kosteikolta lähtevän veden kokonaisfosforipitoisuus on yksittäisellä näytteenotokerralla ollut alle 60 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus alle 1200 µg/l tai kiintoainepitoisuus alle 8 mg/l, voi luvan haltija jättää kyseisen parametrin näytteenotokerran tulokset pois puhdistustehon vuosikeskiarvoa laskettaessa.

Tuotantoalueelle on laadittava happamuudentorjuntasuunnitelma, mikäli tarkkailujen perusteella todetaan happamista sulfaattimaista johtuvaa happamuutta.

4. Jos kosteikolla ei tarkkailun perusteella saavuteta lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia, luvan haltijan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vesienkäsittelyn parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia ei saavuteta kahden seuraavanakaan vuonna, luvan haltijan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista koskeva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä.
5. Uudet vesienkäsittelyrakenteet on tehtävä 30.9.2020 mennessä. Niiden valmistumisesta on ilmoitettava ennen käyttöönottoa Etelä-Pohjanmaan

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Uuden tuotantoalueen kuntoonpanoa ei saa aloittaa ennen kuin vesienkäsittelyrakenteet ovat valmiit.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Vesienkäsittelyrakenteet ja ojasot on pidettävä jatkuvasti toimintakunnossa ja niiden toimivuus on tarkastettava säännöllisesti.

Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietesynnytykset on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja aina muulloinkin tarpeen vaatiessa. Reuna- ja kokoojaojat ja kivennäismaahan kaivetut ojat on tarkastettava ainakin kerran vuodessa ja puhdistettava tarvittaessa.

Laskeutusaltaista, lietesynnytyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Päästöt ilmaan ja melu

7. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä aiheutuva pöly- ja meluhaitta on mahdollisimman vähäinen. Kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot on kuormattava siten, ettei kuorma pölyä häiritsevästi.
8. Alueen kuntoonpanotyöt, turvetuotanto ja varastointi on järjestettävä siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän melua.

Varastointi ja jätteet

9. Tuotantoa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Luvan haltijan on järjestettävä jätehuolto ja jätteen kuljetus asianmukaisesti.

Luvan haltijan on noudatettava hakemukseen sisältyvää kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

10. Tuotantoalueella mahdollisesti säilytettävät voiteluaineet ja jäteöljy on säilytettävä katetussa tilassa, jossa on tiivisalustainen reunallinen suojarakenne. Mahdollisten polttoainesäiliöiden on oltava tiiviillä alustalla siten, ettei polttoainetta säilytyksen tai tankkauksen aikana pääse maaperään tai ojiin. Paikallaan pysyvien polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai valuma-altaalla varustettuja. Polttoainesäiliöissä on oltava ylitäytönestinsä ja laponestinsä. Luvan haltijan tulee puhdistaa mahdollisessa vahinkotilanteessa pilaantunut maaperä.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

11. Luvan haltijalla tulee olla valmiudet tuotantoalueella tapahtuvien konevaurioiden tai onnettomuuksien aiheuttamien ympäristövahinkojen torjuntaan.

12. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä järjestettävä niiden edellyttämä tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä. Havaitut viat on korjattava ja häiriötekijät poistettava viipymättä.

Tarkkailut

13. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 3 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

14. Vesistötarkkailu on tehtävä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla ja tarkkailusuunnitelma on toimitettava viranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Kalataloustarkkailu on tehtävä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla ja tarkkailusuunnitelma on toimitettava viranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Tarkkailut voidaan tehdä yhteistarkkailuna. Tarkkailusuunnitelmia voidaan muuttaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten hyväksymällä tavalla. Vesistötarkkailun vuosiraportit sekä kuormitus-, vesienkäsittely- ja pinta-aratiedot on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sähköisesti luvan valvojan käyttämän tietojärjestelmän kautta ja annettava tiedoksi Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kalataloustarkkailun tulokset on toimitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle ja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Kyrönjoen kalatalousalueelle. Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyysissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Kunnossapitovelvoitteet

15. Luvan haltijan on osallistuttava laskuojan kunnossapitoon siltä osin kuin kunnossapitotarve on aiheutunut turvetuotannon päästöistä.

Kalatalousmaksu

16. Luvan haltijan on maksettava vuosittain maaliskuun aikana 400 euroa kalatalousmaksua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi vesistöön johdettavien päästöjen vaikutusalueen kalastolle ja kalastukselle aiheutuvan haitan ehkäisemiseen. Ensimmäinen maksu on maksettava siltä vuodelta, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Toiminnan lopettaminen ja jälkihoito

17. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan. Luvan haltijan on esitettävä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan. Luvan haltijan on esitettävä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys alueen tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja luvan haltijalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä ja erityisestä syystä kehottaa toimittamaan aluehallintoviraston hyväksyttäväksi toiminnan lopettamista koskeva suunnitelma.

Korvaukset

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesistön pilaantumisesta johtuvaa korvattavaa vahinkoa.

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 89 ja 93 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa lupaa tai valvontaviranomaisen aloitteesta peruuttaa luvan.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Hakemus on koskenut kokonaisuudessaan noin 9,99 ha:n suuruista tuotantoaluetta. Alue on suurimmaksi osaksi jo tuotannossa ollutta aluetta. Alueesta noin 2 ha ei ole ollut aiemmin tuotannossa. Alue on kokonaisuudessaan ojitettua.

Tuotantoalueella tai toiminnan vaikutusalueella ei ole ympäristönsuojelulain 13 §:ssä tarkoitettuja valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittäviä luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain perusteella erityistä suojelumerkitystä omaavia lajeja tai luontotyypppejä. Toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista.

Lähin suojelualue, Natura 2000-verkostoon kuuluva Mustasaarenneva (FI0800010) sijaitsee yli 8 km päässä tuotantoalueesta lounaaseen.

Olemassa olevan tuotantoalueen vesienkäsittely tehostuu suurimmalta osalta uuden kosteikon rakentamisen myötä ja kaikki kuivatusvedet käsitellään mitoitusohjeen mukaisella kosteikolla. Lupamääräyksissä 3 ja 4 kosteikolle on annettu puhdistustehovaatimukset sekä velvoite tehostaa vesienkäsittelyä, jos vaatimuksia ei saavuteta. Aluehallintovirasto on katsonut, että vesienkäsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Pikku Korvanevan olosuhteissa.

Tuotantoalueen sijoittuminen ja kuivatusvesien vesienkäsittely ei ole Kyrönjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelmassa esitettyjen tavoitteiden vastaisia. Luvan mukainen toiminta ei vaaranna vesienhoitosuunnitelman eikä Kyrönjoen tulvatorjunnan toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Kalataloudelle aiheutuvia haittoja ehkäistään kalatalousmaksulla tehtävillä toimenpiteillä.

Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti. Lähin vakituinen asutus sijaitsee noin 1,3 km:n päässä, eikä toiminnasta siten aiheudu asutukselle kohtuutonta pöly- tai meluhaittaa.

Kun otetaan huomioon Pikku Korvanevan ja sen ympäristön tila ja käyttö, turvetuotannosta tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna ei yksin tai yhdessä muiden toimintojen kanssa aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaara, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä naapuruussuhteista annetussa laisassa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Lupamääräysten perustelut

Vesistöön joutuvien päästöjen rajoittamiseksi määrätään käytettäväksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytäntöä, minkä vuoksi ovat tarpeen määräykset 1–6. Käsittelyvaatimuksella varmistetaan, että vesienkäsittely toimii odotetulla tavalla.

Lupamääräyksessä 3 vesienkäsittelyrakenteelle on annettu puhdistustehorajat. Koska kosteikko on uusi eikä aikaisempaa vesienkäsittelyrakenteen ylä- ja alapuolisen vedenlaadun tarkkailuaineistoa ole käytettävissä, ei pitoisuusraja-arvoja ole tässä tapauksessa asetettu. Luvan haltijalla on mahdollisuus tehdä esitys tehorojojen muuttamisesta pitoisuusrajoiksi myöhemmin, kun tarkkailutietoa on riittävästi saatavilla.

Vesienkäsittelymenetelmän toimivuuteen liittyy epävarmuustekijöitä. Lupamääräyksellä 4 varmistetaan, että vesienkäsittely toimii lupamääräysten mukaisesti.

Pölypäästöjen ja melun sekä niistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi annetaan toimenpidevelvoitteet lupamääräyksissä 7 ja 8.

Määräykset 9 ja 10 annetaan jätteiden vähentämiseksi ja roskaantumisen ja öljyvahinkojen estämiseksi. Jätteen haltija on jätelain 12 ja 28 §:n mukaan velvollinen järjestämään jätehuollon ja jätteen haltijan on oltava selvillä jätteen määrästä ja laadusta sekä terveys- ja ympäristövaikutuksista. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen antaa määräys muun muassa polttoaineiden varastoinnista. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on tarpeen kaivannaisjätteen synnyn ehkäisemiseksi ja sen haitallisuuden vähentämiseksi.

Häiriötilanteisiin varautumista varten annetaan lupamääräykset 11 ja 12.

Luvan haltijan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksesta ympäristöön. Lupamääräyksien 13 ja 14 tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen valvontaa varten. Vesienkäsittelyn toimivuutta on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan valvoa, toteutuvatko käsittelylle lupamääräyksessä 3 asetetut käsittelyvaatimukset. Tarkkailun perusteella valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä kosteikon ja muun vesien käsittelyn puhdistustehon parantamiseksi. Vuosittain tehtäviin yhteenvetoraportteihin sisällytetään selostukset vesien käsittelyssä havaituista puutteista, jo tehdyistä toimenpiteistä niiden poistamiseksi ja suunnitelma tulevista parannustoimenpiteistä.

Lupamääräyksen 15 kunnossapitovelvoite on tarpeen toiminnasta aiheutuvien haittojen poistamiseksi.

Lupamääräys 16 on tarpeen kalataloudelle aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseksi. Kalatalousmaksun suuruutta määrittäessä on otettu huomioon turvetuotannosta aiheutuvien päästöjen suuruus ja vesistössä ilmenevien

vaikutusten laajuus sekä vesistön kalataloudellinen arvo. Hakija on hyväksynyt kalatalousviranomaisen kalatalousmaksua koskevan vaatimuksen.

Turvetuotantoalueelta tulee päästöjä vielä tuotannon päätyttyä ja lupamääräys 17 on tarpeen tuotantoalueen jälkihoidon järjestämiseksi ja päästöjen rajoittamiseksi.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista sekä luvan myöntämisen edellytyksistä ilmenevästi.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto: Aluehallintovirasto hylkää luvan epäämistä koskevan vaatimuksen viitaten ratkaisuun ja sen perusteluihin. Olemassa olevan tuotantoalueen vesienkäsittely tehostuu uuden kosteikon rakentamisen myötä. Kosteikon toimivuus on varmistettu puhdistustehovaatimuksella. Mikäli kosteikon puhdistustehovaatimusta ei saavuteta, hakijan on tehostettava vesienkäsittelyä esimerkiksi kosteikkoa laajentamalla. Vedet johdetaan tuotantoalueelta alapuoliseen vesistöön pitkää ojaosuutta pitkin. Tuotantoalueelta on matkaa Mustajokeen yli 5 km ja Jalasjokeen yli 8 km. Lisäalueen pienestä koosta ja vesienkäsittelyn tehostumisesta johtuen päästöt eivät olennaisesti kasva nykytilanteeseen verrattuna ja luvan myöntämisestä ei aiheudu alapuolisen vesistön pilaantumista tai sen vaaraa. Kalataloudellisten haittojen ehkäisemiseksi on määrätty kalatalousmaksu 400 €.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 70 §:n 2 momentin mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 11, 12, 13, 48, 49, 51, 52, 53, 57, 58, 62, 70, 77, 83, 87, 94, 113, 114, 158, 198 §

Jätelaki 8, 12, 28 ja 29 §

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 4780 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) liitteen maksutaulukon mukaan enintään 10 hehtaarin turvetuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 4780 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Timo Uusitalo
Kurikan kaupunki
Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Kurikan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / ympäristö ja luonnonvarat
-vastuualue
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
/ kalatalousviranomainen
Suomen ympäristökeskus

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla, internetissä ja lehdessä

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivulla (www.avi.fi/lupatietopalvelu). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Kurikan kaupungin verkkosivuilla.

Tieto päätöksestä julkaistaan Kurikka-nimisessä lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liitteet

- 1) Valitusosoitus
- 2) Kartta
- 3) Käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma

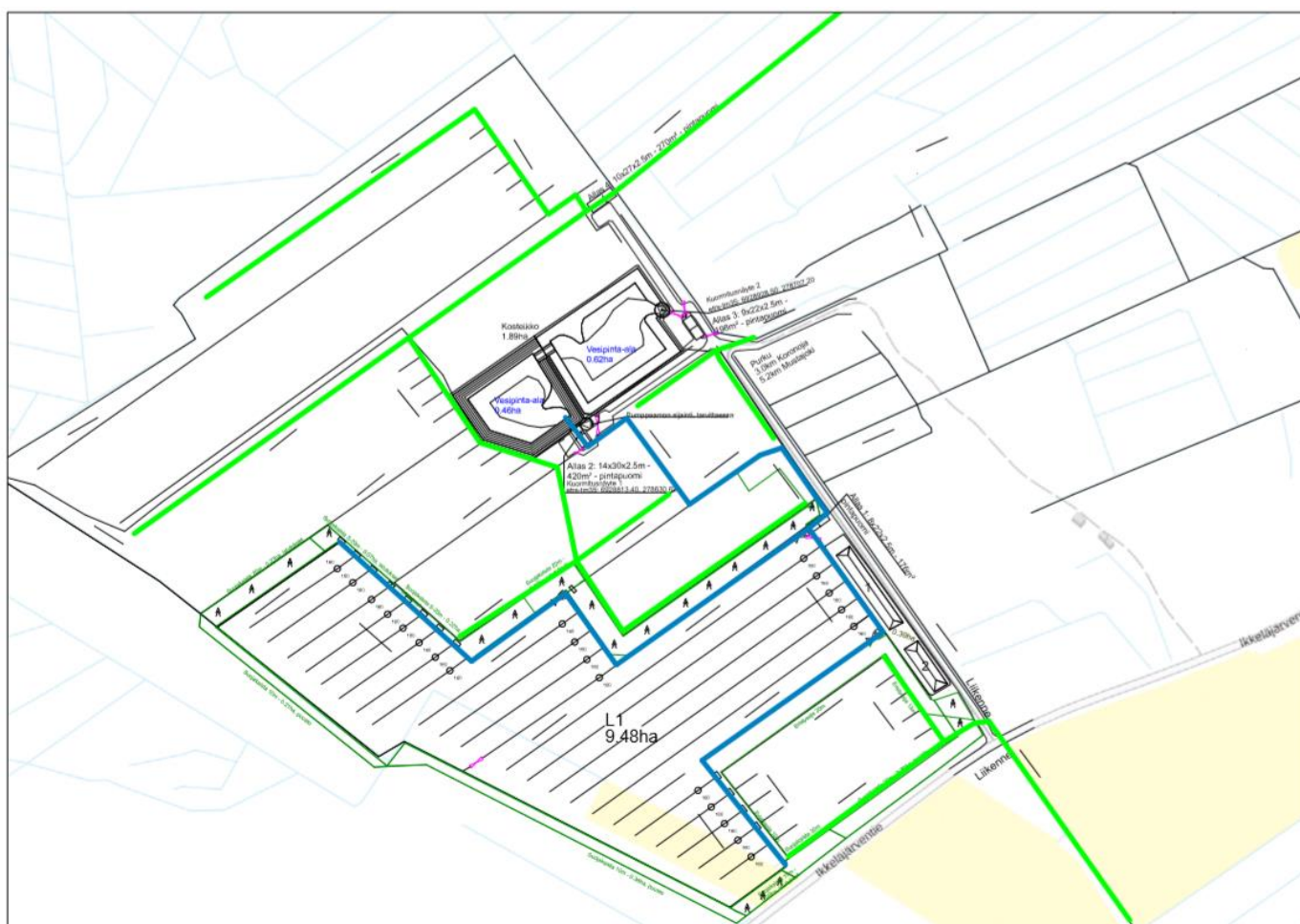
Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Stefan Nyman. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Niina Rantala.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista sitä määräaikaan lukematta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaika päättyy 24.4.2020.												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiasa yleistä etua valvovat viranomaiset.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi, kotikunta ja mihin valitusoikeus perustuu - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (<i>mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle</i>) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituksen voi tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table> <tr> <td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr> <tr> <td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr> <tr> <td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr> <tr> <td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr> <tr> <td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr> <tr> <td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr> </table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.												

Tuotantoalueen kartta

PIKKU-KORVANEVAN KÄYTTÖ- JA PÄÄSTÖTARKKAILUSUUNNITELMA**Käyttötarkkailu**

Käyttötarkkailua varten nimetään vastuuhenkilö, joka ilmoitetaan vuosittain Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kurikan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttötarkkailusta pidetään päiväkirjaa ja se säilytetään koko tuotannon ja jälkihoitovaiheen ajan. Tarvittaessa päiväkirja esitetään valvoville viranomaisille. Päiväkirjamerkinnoista tehdään vuosittain yhteenveto, joka toimitetaan tarkkailuvuoden loppuun mennessä päästö- ja vaikutus-tarkkailujen suorittajille ja tarvittaessa viranomaisille.

Käyttöpäiväkirjaan merkitään seuraavat tiedot:

- tuotannon aloittaminen ja lopettaminen sekä tuotantopäivät
- tuotantomenetelmä
- ojitusten ja perkausten tarkat kaivuajat ja -paikat
- vuosittaiset kunnostukset ja tuotannon eteneminen
- vesiensuojelurakenteiden valmistuminen, kunnon seuranta ja havainnot toimivuudesta
- laskeutusaltaiden ja lietesyvyyksien tyhjentäminen
- ojastojen puhdistukset
- mittapatojen ja -laitteistojen asennukset, huolto ja korjaukset
- pumppaamojen asennukset, käyttöaika ja häiriöt
- sadanta ja tuulitiedot
- muut huomiot esim. rankkasateiden kesto ja seuraukset
- jätteiden (mukaan lukien kaivannaisjätteet) lajit, määrät, varastointi ja siirrot
- ylimääräisten vesinäytteiden ottoajankohdat häiriö-, ylivirtaama- ja muissa poikkeuksellisis-
sissa tilanteissa
- aumojen paikkojen muutokset
- pölyn ja melun seuranta sekä tuulitauot
- muut mahdolliset tapahtumat, joilla voi olla vaikutusta maaperään, vesistöön tai pöly- ja
melupäästöihin
- toimintaan kohdistuneet valitukset ja niiden käsittely
- tiedot omavalvontatarkastuksista
- alueen seuraavaan maankäyttöön siirtymisen ajankohta
- alueen luovuttaminen takaisin maanomistajalle

Vesiin johdettavien päästöjen ja vesienkäsittelyrakenteiden tehon tarkkailu

Virtaama mitataan näytteenoton yhteydessä.

Vesinäytteet otetaan laskeutusaltaan jälkeen ennen kosteikkoa ja kosteikon jälkeen laskuojas-
ta seuraavasti:

huhti-syyskuussa	1 kerta/kk
loka-maaliskuussa	1 kerta/2 kk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk.

Näytteistä analysoidaan kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn}, pH ja sameus.

Poikkeustilanteissa, rankkasateiden aikana ja esimerkiksi vähäistä merkittävämpien kaivutöi-
den jälkeen otetaan ylimääräiset näytteet, joista määritetään kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn}
ja pH.

Luvan haltija voi käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportin tai muussa yhteydessä tehdä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi perustellusta syystä, esimerkiksi vesienkäsittelyn tehon ja päästöjen vakiintumisen takia, ehdotuksen päästö- ja/tai tehontarkkailun muuttamiseksi siten, että tarkkailua ei ole tehtävä joka vuosi tai että tarkkailua muutoin vähennetään.

Jälkihoitovaiheen päästöjä tarkkaillaan ohjelman mukaisesti kahden vuoden ajan.

Tehon ja päästöjen laskenta

Vesienkäsittelyn teho lasketaan vuoden keskiarvona ennen tehostettua käsittelyä ja sen jälkeen otettujen näytteiden pitoisuuksien perusteella. Päästöt lasketaan bruttoarvoina käyttäen tuotantoalueen omia pitoisuus- ja virtaamatietoja. Tarvittaessa voidaan käyttää lähellä sijaitsevan, jatkuvassa tarkkailussa ja mahdollisimman samassa tuotantovaiheessa olevan tuotantoalueen virtaamatietoja.

Tehon ja päästöjen laskennassa ovat mukana kaikki näytteet sekä ohijuoksutukset ja muut häiriötilanteet.

Raportointi

Päästötarkkailun mittausten tulokset toimitetaan niiden valmistuttua Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportti toimitetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle tarkkailuvuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Laadunvarmistus

Tarkkailussa käytetään vahvistettuja standardeja. Tarkkailuraporteissa esitetään myös tarkkailua koskevat epävarmuustekijät sekä käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa esitetään tarpeelliset tarkentamis- ja muutossuositukset.

Tämä asiakirja LSSAVI/13913/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/13913/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Rantala Niina 18.03.2020 13:03

Puheenjohtaja Nyman Stefan 18.03.2020 13:07